

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris.
Theologia Universa**

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

Facultates etiam extra Missiones Regularibus concedi soltiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38477

firmationis administrationem ad Episcopos, si in Provincia reperiri commodè possint.

Adrianus VI. in Bulla, *Exponi nobis*, Missionariis Ordinis Minorum ad instantiam Caroli V. varias facultates indulgit.

Paulus III. in Bulla, *Licet debitum*, & in aliis, varia elargitur pro Missionariis Societatis Jesu.

Clemens VIII. in Bulla, *Dominici gregis*, anno 1604. Missionariis Ordinis Carmelitarum Facultates admodum amplas concessit.

Hæc diplomata integrè recensita reperiuntur in Bullario, & apud Rodericum de privilegiis Regularium, & citantur in compendio Privilegiorum variorum Ordinum.

Ubi adverte, propter Communicationem Privilegiorum inter Ordines Religiosos, posse Missionarios unius Ordinis ex alterius Facultatibus juvari, prout traditur in Mari magno Minorum Sixti V. & in B. Aurea, & in B. Dindam Leonis X. ac recentius in Bulla 19. Clementis VIII. in quibus omnibus quid pro singulis valeat, & vigeat, ipsis notum esse solet.

§. VII.

Facultates Ordinariae quæ quibusdam Regularibus aliquando conceduntur, etiam extra Missiones, breviter explicatae.

I. **A**bsolvendi quoslibet, à quibusvis peccatis etiam Sedi Apostolica reservatis. Intellige quoslibet, non prohibitos per sua Privilegia confiteri extra suum Ordinem, absque suorum superiorum facultate. Intellige etiam ex parte *Absolventis*, approbationem Ordinarium & cetera requisita; nisi putando is peregrinatur, veniam concedente Ordinario, si adit, & Curato non repugnante in sua Ecclesia.

II. *Et specialiter, absolvendi ab omnibus casibus peccatis, & censuris etiam reservatis in Bulla Cæna Domini.* Hanc habes integrè expressam supra cap. 4. §. 1. Quando censura fertur in eos, qui præsumunt, aliquid facere vel attentare, non comprehendi eos qui ex metu, & absque notitia sat libera id fecerunt, docent passim Theologi. 2. Si excommunicatio lata sit in patranes, docent etiam non extendi ad mandantes, nisi id alio modo exprimat. De his & seq. pluribus agit Lezana, verbo, Bulla Cænae, & ex parte Diana, & recentius Chassaing.

III. *Dispensandi super Irregularitatibus Casus dictæ Bullæ consequentes, modo paniteat, & de cetero velit absolvere.* Exceptis tamen Censuris & Irregularitatibus quæ continentur in Constitutione Sixti V. de promovendis, & Simoniacè promotis ad Ordines.

IV. *Absolvendi Relapsos qui communiter habentur Catholici quoties in hæresim inciderint, nisi essent notorii, & communiter pro talibus haberentur, & agnoscerentur; pro quibus tantum semel absolvendis privilegium concedi solet.*

Nota, Hæc omnia tantum valere in foro conscientiae, & monendos esse penitentes, hanc absolutionem ipsis non prodesse in foro externo. Hinc caveri solet, ubi censura est publica, ut Confessarius non absolvat nisi consulto suo Superiore.

V. *Concedendi usum Librorum prohibitorum, qui tamen non sunt editi ad stabilienda dogmata hæreticorum.* Hoc est, qui ex professio id non agunt ut hæresim ali-

quam probent vel introducant, quales censentur libri Erasmi, exceptis aliquibus ejus Colloquiis, item Ludovici Vives, Bodini, & Welsenbecii. Quales poterit, & sub quibus pœnis Libri prohibeantur tradimus infra Tract. 5. Question. 12.

VI. *Dispensandi cum illis qui contraxerunt cum impedimento criminis &c. Et cum adultero Conjugis ad petendum debitum, qui consanguineam carnaliter cognovit.* Ubi notat Castropalao, illum qui sic cognovisset consanguineam conjugis, sed cum ignorantia juris, aut pœnae, hoc est, non sciens id ab Ecclesia specialiter prohibitum esse, aut sub pœna tam gravi, quam pœnam non incurrere, & posse sine dispensatione debitum petere. Scienter verò sic delinquentem, statim incurrere hanc pœnam privationis nullâ expediti juris sententiâ, aut declaratione criminis, docet hic Sanchez, aliique communiter.

VII. *Communitatis omnia vota, etiam jurata in alia pia opera, dum adest causa rationabilis, sine qua commutatio nulla esset.* Debet hæc commutatio fieri in aliquid æquale, vel quasi æquale, nam si fieret in aliquid notabiliter minus, esset ex ea parte dispensatio, non commutatio. Exempla operum in quæ aptè fieri possit votorum commutatio, habet varia Sanchez, Medina, Leander, & nos de votis infra, aliique.

Excipiuntur tamen vota ultramarina, Sanctorum Petri & Pauli in Urbe, S. Jacobi in Compostella, perpetuæ Castitatis, & Religionis.

Dixi, *perpetuæ castitatis*, quia communis sententia docet votum Castitatis temporale non esse reservatum nec votum de non nubendo, de non pollucendo, vel de statu Ecclesiastico assumendo. Quia hoc ultimum non est votum castitatis promissæ, sed postea promittenda in isto statu: reliqua autem non sunt vota castitatis perfectæ & completa, quæ debent strictè intelligi nomine voti in reservatione.

Inter hæc quinque vota reservata, non censetur comprehendi vota conditionalia, vel pœnalia; excepti gratia votum castitatis, aut religionis sub hac conditione, si ab hoc morbo convalesco; aut in pœnam, si fornicatus fuero: adeoque talia vota, etiam post impetitam conditionem possunt commutari, quia neque absolute, neque ex virtute religionis sunt emissa, ut docet Toletus, Sanchez, & passim alii. Reservatum quoque non esse votum fœminæ assumendi habitum sive vitæ earum quas vocant Devotas aut Beatas, quia non est status religionis aut castitatis perpetuæ, discretè docet Sanchez, Henriquez, Fagundes, & alii apud Lozano de voto Tract. 1. Diss. 7. §. 3. Quest. 47.

In his cavetur, *ne commutatio voti fiat in prejudicium tertii.* Quod si promissio non sit illi tertio specialiter facta, & ab eo acceptata, non censetur illi jus acquisitum, adeoque tale votum potest commutari. Pars de voti commutatione fusius tractat Layman de voto Cap. 8. Suarez de Rel. aliique. Hæc de facultate magis ordinaria, nec omnia pro instituta brevitate hæc profertur.

Sunt etiam nonnumquam Regulares, & alii qui ex privilegio Pontificio magis speciali possunt ex causa in votis dispensare, non injungendo aliud opus, ut sit commutatio. Absolvere etiam eos qui ignorant perperatâ Simoniâ, beneficia Ecclesiastica possident, & dispensare in fructibus malè perceptis, modo illa beneficia relinquunt. Ac dispensare cum his in foro conscientiae, qui post simplex votum castitatis matrimonium

nitum contraxerunt, quoad perendum debitum, merito tamen penitente, ut si conjugii supervivat, votum fervet. Sunt & alia altioris potestatis privilegia. Verum hæc ad communem usum recenserè sufficit, ut qui pro hujusmodi casibus remedium quærunt, facilius sciant ad quos possint pro auxilio recurrere.

Porro, Modum in his procedendi, & absolvendi, & penitentiam idoneam injungendi colliges ex praxi Litterarum Penitentiarie Romanæ quatum normam integram damus & explicamus infra Tract. 4. §. 5. in fine.

§. VIII.

Summula Casuum aliquorum à quibus etiam Privilegiati absolvere nequeunt.

Um sit admodum difficile retinere omnes Casus Pontifici reservatos, & discernere concessos à non concessis: hic conor brevi compendio colligere Casus per privilegia ordinaria non concessos, qui longè pauciores sunt, ideoque multò facilius memoriâ retineri possunt, ne in illos impingatur.

Privilegiatus etiam approbatus non potest absolvi à mortalibus subditis aliorum Ordinum, nec eorum Apostatas, nec Moniales illis Ordinibus subjectas, sine licentia legitimi Superioris cui sub sunt.

Neque potest absolvi, & dispensare in Censuris & Irregularitatibus quæ continentur in Constit. Sixti V. de Promoveantibus, & simoniacè promotis ad Ordinem futurum.

Neque hæreticos illos absolvi qui post hæresim semel publicè abjuratam, rursus in eam relapsi sunt; neque qui sunt hæretici notorii, & pro talibus communi habitus.

Neque concedere usum Librorum prohibitorum qui ad stabilienda dogmata hæreticorum editi sunt: nec alios prohibitos, nisi forte suis ex privilegio particulari.

Neque dispensare, aut commutare vota quæ dicuntur ultramarina, aut ad limina Apostolorum in Urbe, aut ad S. Jacobum in Compostella, neque Religionis, aut Castitatis perpetuæ. Neque alia vota quorum commutatio cedit in præjudicium tertii.

Qui privilegium sive facultatem accipit ab Episcopo circa Casus ipsi reservatos, per hoc non intelligitur illi concessa facultas circa Casus Pontificios in quibus Episcopi absolviunt per accidens ratione necessitatis, & difficultatis recurrendi ad Sedem Apostolicam.

Non possunt Privilegiati concedere secularibus in Jejuniis v. g. in quadragesima, usum carni, ovorum, aut lactis: nisi: de privilegiis particularibus Missionum hic non ago.

Quando habent illi privilegium rehabilitandi in irregularitatibus, non intelligitur ea quæ incurritur per homicidium, bigamiam, mutilationem, & defectum natalium, aut, ut dixi, ratione Ordinum Simoniacè collatorum, aut susceptorum.

Nequeunt absolvi Nominatim excommunicatum; aut notorium percussorem Clerici; aut alia reservata, quæ adducta sunt ad forum contentiosum.

Absolutio Privilegiati non est pro Foro externo, sed tantum pro foro conscientie: nec absolutis, illa procedit ut eximantur si quando in foro externo accusan-

di aut puniendi sunt, de quo etiam absolventem illos monere convenit.

Denique in his omnibus non agimus de Privilegiis particularibus, aut extraordinariis quæ Pontifex; aut ad hoc legitimus Superior, aliquibus personis concedere, aut adimere potest pro suo beneplacito. Hæc saltem sub unum aspectum studiose exposita multum meminisse juvabit, quamvis difficile sit singula sæ distictè exprimere: quænam insuper alia sint à quibus illi absolvi non possunt, singuli ex suis privilegiis faciliè cognoscunt.

§. IX.

Casus quos Regularium Superiores sibi reservare possunt.

Uoniam reservatio Casuum debet esse prudens & moderata; & deceat eam maximè versari circa peccata externa, graviora, & opere consummata; hinc Clemens VIII. statuit à Regularibus reservari posse Casus qui hic sequuntur.

1. Apostasia à Religione, etiam retento habitu, 2. Nocturna, ac furtiva à Monasterio egressio. 3. Veneficia, incantationes, & fortilegia. 4. Proprietas contra votum paupertatis, quæ sit peccatum mortale. 5. Furtum mortale de rebus Monasterii. 6. Lapsus carnis voluntarius opere consummatus. 7. Juramentum falsum in iudicio legitimum. 8. Procuratio, consilium, vel auxilium, ad abortum foetus animati, etiam effectu non secuto. 9. Occisio, vel vulneratio, seu gravis percussio cuiuscumque personæ. 10. Falsificatio manus, vel sigilli Officialium monasterii. 11. Malitiosum impedimentum, retardatio, aut apertio litterarum à Superioribus ad inferiores, vel contra.

Plures Casus non vult reservari, sine consensu Capituli generalis pro tota Religione: vel Capituli Provincialis pro Provincia. Priores undecim Casus nostri, & Ordines plerique actu reservant.

Nota Porro.

Reservari in Societate casus sequentes ex Congregationis V. Decreto 67. 1. Perjurium, & falsum testimonium in iudicio, vel extra. 2. Furtum & usurpatio, sive appropriatio alicujus rei contra votum paupertatis, in ea quantitate quæ efficiat peccatum mortale. 3. Lapsus carnis voluntarius, & quidquid est contra votum Castitatis, quod quidem in actum externum prodeat. 4. Inobedientia expressa, quæ quis asserit, se nolle parere. 5. Seditio in Superiorem, & divisio à Capite, in grave nocumentum Societatis. 6. Detractio famæ, bonæque existimationis aliorum, & discordiarum seminatio inter fratres. 7. Impedimentum excludens à Societate reticuisse in examine, vel in eo mentitum esse, unde grave aliquod incommodum oriri possit. 8. Acceptio seu missio litterarum absque licentia expressa, quæ scilicet acceptio & missio contineat rationem peccati mortalis.

Casus illi undecim communes à Clemente VIII. supra expressi, ad hos versiculos memoriæ causa aptè rediguntur.

Sortilegus, Proprius, Nocturnus, Apostata, Furtum, Luxurians, Ladens, Falsarius, Impediensque Scribentem ad Patrem monachum, Perjurus, Abortus.

TRACTA-

de
sineo
gia